



SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”



SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐR

Feladatok és tevékenységek

Személy- és vagyonőrök. Ők azok, akik a bankok, posták, hivatalok, utazási irodák, üzletek, gyárak, telephelyek, és személyek őrzésével, védelmével foglalkoznak. Sok fiatalember álma, hogy ezt a munkát végezhesse.

De miből is áll valójában ez a feladat, kiből lehet személy- és vagyonőr? A szabályok szigorúak: büntetlen előélet, alapfokú iskolai végzettség, cselekvőképesség, állandó belföldi lakóhely, betöltött 18. életév.

A személy- és vagyonőr tevékenység nagyfokú önfegyelmet, határozottságot, széles körű elméleti és gyakorlati felkészültséget, fejlett problémamegoldó képességet és fizikai erőnlétet igényel. Tudnia kell a tevékenység ellátásához szükséges alapvető jogi rendelkezéseket; a kriminalisztikai és pszichológiai elveket; az őrzött személy- és vagyontárgy őrzésére, védelmére és az azok biztonsága ellen irányuló fenyegetés, támadás elhárítására kidolgozott szakmai elveket, szabályokat és módszereket.

A személy és vagyonőr feladata sokrétű. Létesítmény, telephely, terület őrzése, védelme; az oda történő be- és kiléptetés; jármű és más ingóság őrzése és védelme; szállítmányok kísérése, őrzése; illetve pénz- és értékszállítások végzése; személyek testi épségének, személyi szabadságának védelme; azok ellen irányuló fenyegetések, támadások elhárítása; rendezvény biztosítása.

Ezek közül lássunk néhányat.

A személy- és vagyonőr fontosabb feladatai:

- ◆ létesítmény, telephely, terület őrzése, védelme az oda történő be- és kiléptetés, szállítás és a belső rend biztonsági szempontból történő ellenőrzése,
- ◆ jármű és más ingóság őrzése és védelme,
- ◆ szállítmányok kísérése, őrzése, illetve pénz- és értékszállítások végzése,
- ◆ személyek testi épségének, személyi szabadságának védelme, azok ellen irányuló fenyegetések, támadások elhárítása,
- ◆ a védett személy, őrzött létesítmény vagy egyéb vagyontárgy biztonságát fenyegető veszélyhelyzet felderítése,

- ◆ cselekmények megszüntetésére irányuló felszólítás, ellenszegülés esetén kényszerítő testi erő alkalmazása, az elkövetésükön tetten ért személy elfogatása és a hatóságnak történő átadása,
- ◆ rendezvények biztosítása.

Tevékenységek

A testőrök megelőző, őrző, védő munkájukkal, figyelő, átvizsgáló és támadást elhárító tevékenységükkel szolgálják megbízóikat. Ellátják közjogi méltóságok, üzletemberek, magánszemélyek testi épségének, jogainak védelmét, vészhelyzetekből való kimenekítést. Felméri a helyszínt, események környezetét, kockázatcsökkentő intézkedéseket javasolnak. Kísérik, figyelik és őrzik a védett személyt, gondoskodnak biztonságáról. Figyelemmel kísérik a körülötte zajló eseményeket, és a legkisebb gyanús jelre megteszik a szükséges intézkedéseket. Felismerik és akár testi épségük kockáztatásával megelőzik, illetve elhárítják a védett személy ellen irányuló támadásokat.

A vagyonőrök, biztonsági őrök őrzik a gondjaikra bízott létesítményeket, vagyon és értéktárgyakat, hogy megakadályozzák a lopást, erőszakos behatolásokat, biztonsági szabályok megsértését. Figyelik a biztonsági jelzőrendszereket, környezetet, az embereket. Biztonsági őrök dolgozhatnak irodaházakban, bankokban, kórházakban, áruházakban, repülőtereken, közintézményekben, szórakozóhelyeken. A pénzszállító autókön szolgálatot teljesítő őrök a pénz és értéktárgyak védelmét végzik a szállítás során.

A személy- és vagyonőrnek egyenruhát kell viselnie. Ennek használatától csak egyes esetekben – pl. személyek kísérésekor – lehet eltérni.

Amennyiben valaki kutyás biztonsági őrként akar dolgozni, saját kutyával kell rendelkeznie. A kutyus gondozásáról, etetéséről, ellátásáról, kiképzéséről mindenkor neki kell gondoskodnia.

Munkaeszközök:

- ◆ kézi adó-vevő (walkie-talkie),
- ◆ rádiótelefon, telefon,
- ◆ gumibot,
- ◆ gázspray,

- ◆ szükség esetén fegyver.

Munkakapcsolat:

- ◆ biztonsági őr társakkal,
- ◆ szolgálatszervezőkkel,
- ◆ telephelyek vezetőivel,
- ◆ ügyfelekkel, védendő helyiségek munkatársaival,
- ◆ védendő személlyel.

Munkafeltételek:

- ◆ szabadban és zárt térben dolgozhat,
- ◆ többműszakos, folyamatos munkarend,
- ◆ vasár- és ünnepnapokon történő munkavégzés.

Követelmények

A személy- és vagyonvédelmi foglalkozást ma sokan választják a fiatalok közül. Arra gondolnak, milyen könnyű kereseti lehetőség, hiszen csak figyelni, vagy járőrözni kell egész nap, és ki lehet bírni a gyakori éjszakai szolgálatot is. Azonban mielőtt valaki ezt a foglalkozást választja, a következőket át kell gondolnia:

- ◆ A személy- és vagyonvédelem az emberek, otthonok, közintézmények, vállalkozások védelmét foglalja magába.
- ◆ Ebben a foglalkozás-csoportban – mint általában a védelmi foglalkozásokban – állandóan jelen van a *veszély* és a *stressz*.

Mindezekkel tisztában kell lennie annak, aki ezt a szakmát választja.

A személy- és vagyonőrök feladata nagyon összetett. Ami biztos, hogy minden tevékenység *nagyfokú fegyelmet és figyelmet igényel*. Egyetlen jelzés elmulasztása is elég ahhoz, hogy megtörténjen a baj.

Gyakran a munkaidő több műszakos, folyamatos munkarendet követel, éjszaka, hétvégeken és ünnepnapokon is szolgálatot kell teljesíteni, ezért a **jó fizikai állóképesség** elengedhetetlen. Abban az esetben, ha személyőrként dolgozik valaki, a rendszeres **sport** (küzdősport) nagyon fontos.

Higgadtság, nyugalom, önuralom – olyan tulajdonságok, amelyekkel a személy- és vagyonőrnek rendelkeznie kell, még abban az esetben is, ha vészhelyzetbe kerül. Ez a munkája alapja. Aki nem bírja a feszültséggel járó munkakörülményeket, semmiképpen ne válassza ezt a foglalkozást. A személy- és vagyonőrnek gyorsan kell dönteni vészhelyzetben. Az **egyéni megítélésen alapuló döntések** jellemzik őrző, védő munkáját. **Kapcsolatteremtő képességének** akkor veszi hasznát, ha olyan munkahelyen dolgozik, ahol folyamatosan kell emberekkel találkoznia. Ilyen például áruházak, bankok, irodák őrzése. A munkatársaival nagyon gyorsan ki kell alakítania a megfelelő jó kapcsolatot, hiszen sokszor csak közös munka révén lehet a feladatokat ellátni. Ilyen például a pénzszállítás vagy az üzletházak közös őrzése.

A biztonsági és óvó rendszabályokat minden esetben be kell tartania, ettől nem lehet eltérnie. Aki ezeket nem tudja vagy nem akarja betartani, ne válassza a személy- és vagyonőr szakmát. A személy- és vagyonőr felelősséggel tartozik magáért, a rábízott értékekért és emberéletekért.

Kiemelve **néhány nagyon fontos képesség, követelmény:**

- ◆ fegyelmezettség,
- ◆ figyelem,
- ◆ koncentráció,
- ◆ felelősségvállalás,
- ◆ megbízhatóság,
- ◆ gyorsaság,
- ◆ pontosság,
- ◆ jó fizikai állóképesség,
- ◆ terhelhetőség,
- ◆ jó pszichés állapot,

- ◆ jó kapcsolatteremtő képesség.

Egészségügyi kizáró tényezők:

- ◆ gyenge fizikai erőnlét,
- ◆ epilepszia,
- ◆ nem megfelelő pszichikai állapot,
- ◆ látás és halláshiba.

A személy és vagyonőr szakképesítés megszerzése szigorú pszichés és fizikai feltételekhez kötött, ezért a felvételit pszichológusi és orvosi vizsgálat előzi meg.

Érdeklődés

Senki sem tud elégedett lenni a munkájával, ha az nem találkozik valamilyen mértékben az érdeklődési körével.

A szakemberek szerint a személy- és vagyonőr szakmához az alábbi 17 érdeklődési irányból a legfontosabbak a következő ábrán bejelöltek.

Szababban végezt munká	Növényekkel, állatokkal foglalkozni	Emberrel közötte dolgozni	Testi erő kell hozzá	Formákkal, vonalakkal végezt munka	Kézi erővel, szerszámokkal végezt munka	Technikai feladatokkal	Iskolában dolgozni	Emberrel segíteni	Elégni, vásárolni	Tiszta környezetben dolgozni	Gépeket összeszerelni és javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémekkel dolgozni	Elektronikus készülékekkel dolgozni	Építési területen dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
		X							X	X						

Szakképzés

A szakképzés során a következőket kell tanulni:

- ◆ jogi ismeretek,
- ◆ személyi és vagyonőri ismeretek,

- ◆ önvédelmi ismeretek.

Jogi ismeretek

Alkotmányjog és államigazgatási jog alapjai, pl.:

- ◆ az alkotmánynak az állampolgárok alapvető jogaira vonatkozó rendelkezései;
- ◆ a szabálysértési eljárás kérdései mint a visszaélés lőfegyverrel, lőszerrel, a garázdaság, a tulajdon elleni szabálysértés, az orgazdaság, az ittas vezetés, a közúti közlekedés rendjének megzavarása, a veszélyes fenyegetés, a hatóság félrevezetése, a veszélyeztetés kutyával, a hivatalos személy akadályozása szabálysértési tényállások felismerésében;
- ◆ a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről, a kézi lőfegyverekről és lőszerokről, a gáz- és riasztófegyverekről, a légfegyverekről szóló jogszabályok.

Büntetőjog és a büntetőeljárás-jog területéről, mint pl.:

- ◆ a bűncselekmény fogalma és jogi ismérvei;
- ◆ a bűncselekmények elkövetőire vonatkozó meghatározás;
- ◆ a büntetőjogi felelősségre vonás akadályai;
- ◆ az emberölés, a hivatalos személy elleni bűncselekmények, a közveszély okozás, a terrorcselekmény, a vesztegetés, a magánlaksértés, a magántitok megsértése, a rágalmozás, a becsületsértés, a kábítószerrel való visszaélés, az üzleti titok megsértése, a csalás, a rablás, a kifosztás, az orgazdaság bűncselekmények tényállásai;
- ◆ a kényszer, a fenyegetés, a tévedés, a jogos védelem és a végszükség értelmezése, valamint polgári jogi kérdések.

Személy- és vagyonőri ismeretek

Ismerje egyrészt:

- ◆ a személy- és vagyonőr általános feladatait és magatartási szabályait,
- ◆ a figyelem, a benyomáskeltés, az önfegyelem szerepét,
- ◆ a szolgálati feladatok ellátásával kapcsolatban felmerülő fontosabb fogalmakat,

- ◆ az őrzött objektumok csoportosítását, azok biztonságát befolyásoló tényezőket,
- ◆ a terület, a szállítmány biztonságának elemeit befolyásoló tényezőket,
- ◆ a rendezvények csoportosítását, fajtáit és az egyes rendezvények biztosításának speciális feladatait,
- ◆ az őr-, járőr-, kísérő szolgálat alapelveit, fogalmát,
- ◆ a pénz- és értékszállítás, -kísérés általános szabályait, személyi és technikai feltételeit,
- ◆ a személyőrző, biztosító szolgálat ellátása során alkalmazható ellenőrző, átvizsgáló és elhárító tevékenység szabályait,
- ◆ a munkavédelemre vonatkozó szabályokat, így különösen a tűzvédelemre, a katasztrófa-elhárításra vonatkozó szabályokat,
- ◆ az elektronikus jelző és riasztó rendszerek helyét, szerepét az őrzésbiztonságában,
- ◆ az elsősegélynyújtás általános szabályait,
- ◆ a helyszín fogalmát, biztosításának követelményeit.

Ismerje másrészt:

- ◆ az emberi agresszió, erőszak, feszültség és konfliktus feloldásának lehetőségeit, módjait,
- ◆ a kulturált fellépés, a bizalomkeltés, a kapcsolatteremtés módjait,
- ◆ a kriminalisztikai elveket a személy- és vagyonőrző munkában,
- ◆ a helyszín biztosításának előírásait,
- ◆ a hátrahagyott nyomok megőrzésének, rögzítésének módjait,
- ◆ a személy- és tárgyleírás módjait.

Önvédelmi ismeretek

Legyen jártas:

- ◆ az alaptechnikai elemek bemutatásában,
- ◆ a speciális állóképesség fejlesztésében,
- ◆ a támadások elhárításában: ütések, rúgások alkalmazásában,
- ◆ a fogásokból történő szabadulásban,

- ◆ az eszközökkel történő támadások elhárításában,
- ◆ az ellenszegülő személy testi erővel való kényszerítésében, kísérésében,
- ◆ a különböző fegyveres támadások elhárításában.

A vizsga *írásbeli*ből, *szóbeli*ből és *gyakorlati* feladatokból áll:

Az egyes tantárgyak témaköreiből összeállított, a belügyminiszter által jóváhagyott tételek szerint a szakképesítés egészét átfogó összetett feladatot kell megoldani.

A személy- és vagyonőrképzés államilag elfogadott bizonyítványt ad, maga a szakma szerepel az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ). A személy- és vagyonőr feladatait, a szakképzés elméleti és gyakorlati követelményeit, valamint a vizsgakövetelményeket megtalálhatják a Magyar Közlönyben. Ez a mappa az abban foglaltakat tartalmazza. Amennyiben mégis szeretné elolvasni, kérje a megfelelő Magyar Közlöny számot a Foglalkozási Információs Tanácsadó munkatársaitól.

A képzés megszerzésének előfeltétele:

- ◆ büntetlen előélet,
- ◆ alapfokú iskolai végzettség,
- ◆ cselekvőképesség,
- ◆ állandó belföldi lakóhely,
- ◆ betöltött 18. életév.

Aki a fent szereplő feltételeknek megfelel, tanfolyamokon szerezheti meg a személy- és vagyonőr szakképesítést.

A szakképzés OKJ azonosító száma: 33 8919 01

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A személy és vagyonőr foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

A szakma jövőjéről készült tájékoztatás a <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php> weblapon érhető el, a foglalkozás megadásával.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Felelős kiadó: Piri Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.